C/2026/3539

2026.7.22.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

A konverziós gyakorlatok betiltása az Európai Unióban

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2026/3539)

Előadó: **Pascal DEBAY**

Társelőadó: **Ionuț SIBIAN**

Tanácsadó:	Peter DUNNE (a II. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Ana-Bianca OPREA (a III. Csoporthoz tartozó társelőadó felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2025.12.4.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2026.2.24.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2026.4.29.
Plenáris ülésszak száma:	605.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	169/3/9

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB határozottan elítéli a konverziós gyakorlatok minden formáját, amelyek célja egy személy szexuális irányultságának, nemi identitásának és/vagy nemi önkifejezésének megváltoztatása, elnyomása vagy eltörlése. A konverziós gyakorlatok sértik a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés abszolút tilalmát.

Az EGSZB a következőket ajánlja:

1.2. az Európai Bizottság terjesszen elő javaslatot a konverziós gyakorlatok jogilag kötelező erejű uniós betiltására (a továbbiakban: tilalom). A javasolt tilalomnak ki kell terjednie minden olyan tevékenységre és az e tevékenységek reklámozására, amelynek célja egy személy szexuális irányultságának, nemi identitásának és/vagy nemi önkifejezésének megváltoztatása, elnyomása vagy eltörlése;

1.3. a tilalmat átfogóan és pontosan kell megfogalmazni, egyértelműen meghatározva azokat a tevékenységeket, amelyek konverziós gyakorlatnak minősülnek;

1.4. a tilalomnak a gyermekek vagy felnőttek fent említett megváltoztatására irányuló gyakorlatokra és az ilyen gyakorlatok reklámozására kell irányulnia. Minden olyan állami, magán-, szakmai és nem szakmai szereplőre vonatkoznia kell, aki konverziós gyakorlatokat végez vagy reklámoz. A tilalom semmi esetre sem használható fel arra, hogy büntetőjogi vagy polgári jogi felelősséget rójanak a konverziós gyakorlatok túlélőire;

1.5. a tilalomnak megfelelő szankciókat kell meghatároznia azokra irányulóan, akik konverziós gyakorlatokat végeznek vagy reklámoznak. Ezeknek a szankcióknak tükrözniük kell a konverziós gyakorlatok által okozott súlyos károkat, és elegendőnek kell lenniük ahhoz, hogy visszatartsák az egyéneket az ilyen gyakorlatok folytatásától vagy azok reklámozásától;

1.6. a tilalomnak ki kell terjednie a nemi jellemzőkre is annak érdekében, hogy megvédje az interszexuális személyeket a nem gyógyászati célú és nem beleegyezésen alapuló beavatkozásoktól, amelyek a bináris nemi besoroláshoz való igazodás erőltetésével a konverziós gyakorlatok egy formáját jelentik;

1.7. az Európai Bizottságnak a szervezett civil társadalommal konzultálva éves értékelést kell végeznie, hogy horizontálisan és vertikálisan is felügyelje a tilalom végrehajtását valamennyi tagállamban. Egy tilalom csak akkor hatékony, ha erőteljes nyomonkövetési mechanizmus kíséri;

1.8. az Európai Bizottságnak finanszírozást kell nyújtania a konverziós gyakorlatok azonosítása és a túlélők támogatása terén kulcsfontosságú szakemberek speciális képzéséhez, valamint biztosítania kell az együttműködést az LMBTIQ +-ügyekkel foglalkozó nem kormányzati szervezetekkel és ezek megfelelő finanszírozását, mivel e szervezetek központi szerepet játszanak az első vonalbeli támogatásban, a nyomon követésben, a jelentéstételben és a speciális segítségnyújtásban;

1.9. az Európai Bizottságnak finanszírozást kell nyújtania az oktatáshoz és figyelemfelkeltéshez annak érdekében, hogy a nyilvánosság jobban megismerje a konverziós gyakorlatokat. A nyilvánosság tudatosságának növelése kulcsfontosságú az ilyen gyakorlatok azonosításához és felszámolásához. Az Európai Bizottságnak ezeket az intézkedéseket bele kell foglalnia az LMBTIQ+-személyek egyenlőségéről szóló, 2026–2030-as stratégiába a konverziós gyakorlatok megszüntetésére irányuló programjába.

2. **Általános megjegyzések**

2.1. A „Legyen tilos a konverziós terápia az Európai Unióban” című európai polgári kezdeményezés felkéri az Európai Bizottságot az LMBTIQ+-személyeket célzó konverziós gyakorlatok jogszabályi tilalmának bevezetésére az Európai Unióban ([1]). Ezek a gyakorlatok, amelyeket gyakran „konverziós” vagy „átnevelő terápiáknak” neveznek, egy személy szexuális irányultságának, nemi identitásának vagy nemi önkifejezésének megváltoztatására vagy elfojtására irányulnak.

2.2. Az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európa Tanács emberi jogi biztosa és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) a konverziós gyakorlatokat kegyetlen, embertelen és megalázó, potenciálisan kínzásnak tekinthető gyakorlatnak minősítette. Az EU és az Európa Tanács intézményeiben számos további érdekelt fél – többek között az Európai Parlament, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése és a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa – kifejezetten támogatja a konverziós gyakorlatok betiltását.

2.3. Az Against Conversion Therapy (ACT) nevű francia szövetség által 2024 januárjában indított kezdeményezés gyorsan támogatást kapott, és 1 128 063 aláírást gyűjtött össze. Az Európai Bizottságnak 2026. május 18-ig kell válaszolnia a kezdeményezésre, felvázolva a tervezett intézkedéseket.

2.4. A konverziós gyakorlatok jelenleg – különböző mértékben – nyolc uniós tagállamban vannak betiltva: Belgiumban, Cipruson, Franciaországban, Görögországban, Németországban, Máltán, Portugáliában és Spanyolországban. A többi tizenkilenc tagállamban nincs konkrét jogi tilalom vagy keret az ilyen gyakorlatok korlátozására. Norvégiában és Izlandon, valamint Európán kívüli országokban, például Kanadában, Új-Zélandon és Ecuadorban is vannak ilyen tilalmak.

2.5. Az EGSZB üdvözli ezt a fontos európai polgári kezdeményezést, mivel már korábban is szorgalmazta a konverziós gyakorlatok betiltását ([2]).

2.6. Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége LMBTIQ-személyekről szóló III. felmérésének eredményei szerint minden negyedik válaszadó átesett valamilyen „konverziós terápián” ([3]). A beszámolók szerint e gyakorlatok tizenegy százalékát családtagok végezték, 5 %-át pedig vallási szervezetek tagjai. A beszámolókban említett incidensek közé tartozik a fizikai erőszak (a válaszadók 3 %-a esetében), a szexuális erőszak (1 %), valamint a szóbeli bántalmazás vagy megalázás (14 %). A transznemű nők és a transznemű férfiak felét (47, illetve 48 %) alávetették ilyen „konverziós terápiáknak”. A megkérdezettek 76 %-a nyilatkozott úgy, hogy nem járult hozzá ezekhez a „terápiákhoz”, 13 %-uk pedig azt válaszolta, hogy nyomásgyakorlás vagy fenyegetés hatására vetette alá magát ilyen gyakorlatoknak. A becslések közötti eltérések ellenére ezek az adatok rávilágítanak arra, hogy az EU-ban a konverziós gyakorlatok elterjedtsége aggasztó méreteket ölt.

([1]) Európai polgári kezdeményezés: *Legyen tilos a konverziós terápia az Európai Unióban*, európai bizottsági nyilvántartási szám: ECI(2024) 000001.

([2]) HL C 286., 2021.7.16., 128. o.; Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Alapvető jogok és jogállamiság” állandó csoportjának első országlátogatásait követő jelentése: *ALAPVETŐ JOGOK ÉS JOGÁLLAMISÁG: Nemzeti fejlemények a civil társadalom szemszögéből (2018–2024)*, 39. o.

([3]) Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *LGBTIQ equality at a crossroads: progress and challenges* (Az LMBTIQ-személyek egyenlősége válaszút előtt: előrelépések és kihívások), 2024, 23. o.

2.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a konverziós gyakorlatok túlélőit kifejezetten el kell ismerni gyűlölet-bűncselekmények „áldozataiként”, és az áldozatok jogairól szóló irányelv értelmében védeni kell őket. A jogi eljárások során hozzá kell jutniuk speciális támogató szolgáltatásokhoz, jogi segítségnyújtáshoz és a másodlagos viktimizációval szembeni védelemhez, függetlenül attól, hogy az átnevelést például családtagok, vallási tanácsadók vagy egészségügyi szakemberek végezték-e.

2.8. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a konverziós gyakorlatoknak nincs tudományos alapja, és káros következményekkel járnak, például a szégyen, a bűntudat, az öngyűlölet és az értéktelenség érzését keltik vagy erősítik meg. Ez növelheti a depressziót, a szorongást, poszttraumás stressz-zavarhoz (PTSD), öngyilkos gondolatokhoz és öngyilkossági kísérletekhez vezethet. A mentális egészség és jóllét ily módon történő aláásása minden korosztályt érint, de különösen pusztító a gyermekek és a fiatal felnőttek esetében. Jelentős orvosi és pszichológiai szervezetek elítélték a konverziós gyakorlatokat, mert tudományosan megalapozatlanok, hatástalanok és veszélyesek, valamint összeegyeztethetetlenek az emberi jogokkal ([4]). Emellett a konverziós gyakorlatok negatív hatást gyakorolnak a közvéleményre, mivel erősítik azt a hamis és megbélyegző meggyőződést, hogy a szexuális irányultság, nemi identitás vagy nemi önkifejezés „gyógyítható”, illetve „gyógyítandó”.

2.9. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a konverziós gyakorlatok az emberi jogok megsértésének minősülnek, és potenciálisan számos, az emberi jogok európai egyezményében ([5]) (EJEE, ETS No. 5.) meghatározott biztosítékot sérthetnek, beleértve az egyezmény 2., 3., 8., 9., 10. és 14. cikkét, valamint 12. jegyzőkönyvének 1. cikkét. Az EJEE 3. cikke tiltja a kínzást és az embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést. Az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy a súlyos fizikai vagy pszichológiai szenvedést okozó gyakorlatok – például a kényszergyógykezelés, az elektrosokk vagy a kényszerítő pszichológiai manipuláció – sérthetik az EJEE 3. cikkét ([6]).

2.10. Az EGSZB-t nagyon aggasztja a gyermekek jogainak védelme. Különösen nagy a valószínűsége annak, hogy gyermekeket tesznek ki „konverziós terápiáknak”, amelyek súlyos hatást gyakorolnak rájuk. A szülőknek a gyermekük feletti ellenőrzéshez és gondoskodáshoz való jogát a gyermek mindenek felett álló érdeke korlátozza. Az ENSZ szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló erőszakkal és megkülönböztetéssel szembeni védelemmel foglalkozó független szakértője megállapította, hogy a konverziós terápiák gyermekekre való rákényszerítése összeegyeztethetetlen e gyermekek mindenek felett álló érdekével ([7]).

2.11. Az EGSZB tudomásul veszi az LMBTIQ+-személyek egyenlőségéről szóló, a 2026–2030-as időszakra vonatkozó stratégiát, amely megerősíti az EU elkötelezettségét az LMBTIQ+-személyek egyenlősége mellett, és a végrehajtást és az együttműködést helyezi előtérbe, beleértve a tagállamok támogatását a konverziós gyakorlatok előfordulásának csökkentésében ([8]). Az Európai Bizottság kötelezettséget vállal arra, hogy figyelembe veszi az európai polgári kezdeményezést, az EGSZB pedig sürgeti, hogy az Európai Bizottság javasolja a konverziós gyakorlatok felvételét az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése szerinti „uniós bűncselekmények” közé, és ismerje el azokat gyűlölet-bűncselekményekként, az egész EU-ban egységes védelmi szintet biztosítva.

2.12. A szakmai szervezetek – köztük pszichológusok, pszichiáterek, pszichoterapeuták és tanácsadók nemzeti szövetségei – Európa-szerte hivatalosan tiltják a konverziós gyakorlatokat. Bár ezek a szakmai tilalmak fontos megelőző szerepet játszanak, továbbra is csak etikai iránymutatások, nem pedig jogi garanciák, és végrehajtásuk mértéke Unió-szerte eltérő. A jogi tilalmak erősebb és következetesebb védelmi formát kínálnak, kiegészítve a mentális egészségügyi szakemberek által alkalmazott etikai normákat.

2.13. Az EGSZB kiemeli, hogy a konverziós gyakorlatok súlyos társadalmi-gazdasági nélkülözéshez és magas társadalmi kirekesztődési arányhoz vezetnek a túlélők körében. Az ilyen gyakorlatok okozta pszichológiai trauma, beleértve a depressziót és a poszttraumás stresszes zavart, súlyosan aláássa az egyén foglalkoztathatóságát és munkahelyi teljesítményét. Az LMBTIQ+-személyek teljes körű munkaerőpiaci befogadásának biztosítása érdekében a tagállamoknak el kell ismerniük ezeket az ártalmakat mint a foglalkoztatás akadályait, és integrált segítségnyújtási szolgáltatásokat kell biztosítaniuk az áldozatok szakmai életbe való visszailleszkedésének elősegítése érdekében.

([4]) Lásd pl. az Európai Pszichiátriai Szövetség (EPA) nyilatkozatát a konverziós „terápiákról” és az LMBTQ-páciensekről.

([5]) Az EUSZ 6. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez.

([6]) Ld. pl.: VC kontra Szlovákia, 18968/07. sz. kereset (EJEB, 2011. november 8.); Spivak kontra Ukrajna, 21180/15. sz. kereset (EJEB, 2025. június 5.).

([7]) A szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló erőszakkal és megkülönböztetéssel szembeni védelemmel foglalkozó független ENSZ-szakértő jelentése, *Practices of so-called „conversion therapy”* (Az úgynevezett „átnevelési terápia” gyakorlatai), 2020.

([8]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ+-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2026–2030), COM(2025) 725 final.

2.14. Az Európai Bizottságnak a tagállamokkal együttműködve intézkedéseket kell elfogadnia a konverziós gyakorlatokkal kapcsolatos félretájékoztatás elleni küzdelem érdekében, különösen az online térben. E káros gyakorlatok reklámozásának megakadályozása érdekében szükség van az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály végrehajtásának nyomon követésére szolgáló mechanizmusra.

2.15. Az uniós finanszírozási programoknak szorosan kapcsolódniuk kell az európai értékek tiszteletben tartásához, és ehhez kell kötni őket (az EUSZ 2. cikke). Az EGSZB előzetes és utólagos sokféleségi ellenőrzést javasol az uniós finanszírozású projektek esetében annak biztosítása érdekében, hogy azok ne mozdítsanak elő konverziós gyakorlatokat. Ezenkívül a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program keretében külön finanszírozást kell biztosítani a túlélőknek jogi és pszichológiai támogatást nyújtó nem kormányzati szervezetek számára.

2.16. Az EGSZB mély aggodalmát fejezi ki általában az emberi jogok, és különösen az LMBTIQ+-jogok politikai vagy vallási meggyőződés által motivált megsértése miatt. Az EU-n belül az egyének ellen irányuló megkülönböztetés, erőszak és kínzás összeegyeztethetetlen az EU alapvető értékeivel, azaz a toleranciával és a szabadsággal.

3. **Részletes megjegyzések**

A konverziós gyakorlatok büntetőjogi tilalma

3.1. Az EGSZB elismeri, hogy Európa-szerte továbbra is vita folyik a konverziós gyakorlatok elleni küzdelem leghatékonyabb eszközeiről.

3.2. Ahol jelenleg tilalom van érvényben az EU-ban, a tagállamok többsége bűncselekménynek minősíti e gyakorlatokat. Bár a büntetőjogi felelősség veszélye visszatarthat egyes túlélőket a visszaélések bejelentésétől, a büntetőjog alkalmazása ismeri el a legjobban a konverziós gyakorlatok által okozott jelentős károkat, és valószínűleg erősebb visszatartó hatással bír, mint a polgári jogi szankciók.

3.3. Bár előfordulhat, hogy egyes tagállamokban a jelenlegi büntető- vagy polgári jogi rendelkezések már alkalmazhatók a konverziós gyakorlatok szankcionálására, azok konkrét jogi tilalmának bevezetése helyett a meglévő jogszabályokra támaszkodva, ezzel figyelmen kívül hagyják mind egy kifejezett tilalom szimbolikus jelentőségét, mind pedig azokat a nehézségeket, amelyekkel egyes túlélők szembesülhetnek, ha az átélt bántalmazást be kell illeszteniük a sérelem általánosabb büntető- vagy polgári jogi fogalommeghatározásába.

3.4. Bár a büntetőjog erőteljes visszatartó erőt biztosít, az EGSZB hangsúlyozza, hogy a konverziós gyakorlatok büntetőjogi tilalmának a helyreállító igazságszolgáltatási megközelítés részét kell képeznie. A szankciókat ki kell egészíteni az elkövetők számára kötelezően előírt oktatással és – ami döntő fontosságú – a túlélők erőteljes szociális támogatásával, hogy a büntetőeljárástól való félelem ne tántorítsa el őket a családi vagy vallási környezeten belüli esetek bejelentésétől.

A konverziós gyakorlatok tilalmának gyakorlati hatálya

3.5. Fontos, hogy a konverziós gyakorlatokra vonatkozó uniós tilalom átfogó és pontos kereteket kapjon, különösen, ha a tilalom büntetőjogi formát ölt.

3.6. Az uniós tilalomnak egyértelműen meg kell határoznia a konverziós gyakorlatnak minősülő tevékenységeket. Bár az ilyen gyakorlatoknak nincs egységes, közös tagállami fogalommeghatározásuk, az EGSZB megjegyzi, hogy egy uniós fogalommeghatározásnak mindenképpen magában kell foglalnia az olyan visszaélésszerű magatartások teljes körét – beleértve a fizikai, érzelmi, pénzügyi magatartást is –, amelyek egy személy szexuális irányultságának, nemi identitásának vagy nemi önkifejezésének megváltoztatására irányuló kísérlet eszközeként szolgálhatnak.

3.7. Az uniós tilalomnak mind a konverziós gyakorlatok folytatására, mind pedig e gyakorlatok reklámozására ki kell terjednie. A reklámozás tilalma, amely gyakori azokban a tagállamokban, amelyek már betiltották a konverziós gyakorlatokat, elengedhetetlen az ilyen gyakorlatokhoz folyamodók számának a csökkentéséhez, valamint azon szereplők megfelelő szankcionálásához, akik ugyan nem végeznek ilyen gyakorlatokat, de másokat ilyen tevékenységek felé irányítanak.

3.8. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a hasonló bűncselekmények mintájára a konverziós gyakorlatokra vonatkozó uniós tilalom területen kívüli hatállyal rendelkezzen, azaz tiltsa egy személy EU-n kívülre, azzal a céllal történő kiutaztatását is, hogy egy nem uniós joghatóság területén konverziós gyakorlatoknak vessék alá.

A konverziós gyakorlatok tilalma által védett tulajdonságok

3.9. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a konverziós gyakorlatok uniós tilalma a személyek *szexuális irányultságának*, *nemi identitásának* vagy *nemi önkifejezésének* megváltoztatására irányuló törekvésekre terjedjen ki. Ez a három ok szerepel jelenleg Belgiumban, Cipruson, Görögországban, Máltán, Spanyolországban és Portugáliában a konverziós gyakorlatokra vonatkozó jogszabályokban.

3.10. Bár a *nemi önkifejezés* az európai emberi jogi jogban kevésbé kidolgozott fogalom, a transznemű és nem bináris személyekre irányuló konverziós gyakorlatok gyakran a külső nemi önkifejezésre összpontosítanak, ami a „konverzióval" kapcsolatos károk legsúlyosabb formáinak katalizátora lehet.

3.11. A *nemi identitás* fogalmának beépítését Európa-szerte ellenzik, arra hivatkozva, hogy az korlátozná, hogy a klinikai szakemberek orvosilag indokolt beszélgetéseket tudjanak folytatni a nemi identitásról. Az EGSZB ugyanakkor megállapítja, hogy nincs akadálya annak, hogy egy uniós szintű tilalmat kellően pontos módon fogalmazzanak meg ahhoz, hogy lehetővé tegye a jóhiszemű és orvosilag megfelelő, a nemi identitást figyelembe vevő ellátás valamennyi formájának nyújtását, beleértve a nemi előzményekről szóló beszélgetéseket is. Az uniós tilalomnak mindenképpen egyértelmű különbséget kell tennie a „megerősítő ellátás" és a káros „konverziós" kísérletek között. Ez az egyértelműség elengedhetetlen az etikus támogatást nyújtó egészségügyi szakemberek védelméhez.

3.12. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a konverziós gyakorlatok uniós tilalmának a nemi jellemzőkre is ki kell terjednie annak érdekében, hogy megvédje az interszexuális személyeket az orvosilag szükségtelen és nem beleegyezésen alapuló beavatkozásoktól, amelyek a bináris nemi besoroláshoz való igazodás erőltetésével a konverziós gyakorlatok egy formáját jelentik. Korábbi álláspontjára építve az EGSZB az interszexuális nemi szervek megcsonkításának teljes betiltását kéri ([9]).

3.13. Az EGSZB határozottan ajánlja, hogy a konverziós gyakorlatok uniós tilalma tegye egyértelművé, hogy az ilyen gyakorlatok *szexuális irányultsággal* kapcsolatos tilalma nem indokolja a transznemű és nem bináris gyermekek klinikailag megfelelő egészségügyi ellátásának megtagadását.

A konverziós gyakorlatok tilalmának személyi hatálya

3.14. Azokban az uniós tagállamokban, amelyek már betiltották a konverziós gyakorlatokat, széles körű az egyetértés abban, hogy a tilalomnak kivétel nélkül minden gyermekre vonatkoznia kell. Ez az álláspont, amelyet az EGSZB is támogat, elismeri, hogy a gyermekek különösen fogékonyak a konverziós gyakorlatok káros hatásaira.

3.15. Ami a felnőtteket illeti, továbbra is vita folyik arról, hogy a törvénynek minden felnőttre irányulóan meg kell-e tiltania a konverziós gyakorlatokat, vagy – mint Máltán, Görögországban és Németországban – a tilalomnak csak azokra a felnőttekre kell kiterjednie, akik nem adják és/vagy nem tudják adni szabad és tájékoztatáson alapuló beleegyezésüket az ilyen gyakorlatokhoz. Ez utóbbi álláspont hangsúlyozza az önálló egyének önrendelkezéshez és szabad választáshoz való jogát, még akkor is, ha ez káros vagy visszaélésszerű magatartásnak teszi ki a felnőttet.

3.16. Az EGSZB elismeri, hogy azok a sajátos társadalmi és kulturális körülmények, amelyek között a konverziós gyakorlatokra általában sor kerül, életkortól függetlenül jelentősen aláássák minden felnőtt azon képességét, hogy *szabad* és *tájékoztatáson alapuló* beleegyezést adjon. Az EGSZB ezért azt ajánlja, hogy a konverziós gyakorlatok uniós tilalma terjedjen ki a gyermekekre és minden felnőttre is. Amennyiben az ilyen tilalom lehetővé teszi a felnőttek számára, hogy hozzájáruljanak a konverziós gyakorlatok fogalommeghatározása alá tartozó tevékenységekhez, a jogszabálynak – mint Máltán – meg kell határoznia számos olyan tényezőt, amelyek érvénytelenítik a megadott hozzájárulást.

3.17. Ami a konverziós gyakorlatokat végző elkövetőket illeti, az EGSZB azt ajánlja, hogy az uniós tilalom megfelelően széles körű legyen, és terjedjen ki minden olyan állami, magán-, szakmai és nem szakmai szereplőre, aki egy másik személy szexuális irányultságának, nemi identitásának vagy nemi önkifejezésének megváltoztatására irányuló tevékenységeket folytat vagy ilyen tevékenységeket reklámoz.

3.18. Helyénvaló lehet, hogy az uniós tilalom konkrét szereplőket határozzon meg, vagy fokozott felelősséget rójon azokra az egyénekre (pl. szülőkre, pedagógusokra, klinikai szakemberekre, szociális dolgozókra), akik konverziós gyakorlatokat folytatnak azokkal szemben, akik számára ők bizalmi személyt jelentenek. Azonban egy személy vagy csoport nem mentesülhet a felelősség alól pusztán azért, mert a hivatalos szerepén vagy a túlélővel való hivatalos/szakmai kapcsolaton kívül járt el.

([9]) HL C 286., 2021.7.16., 128. o.

Gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadság

3.19. A gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadság Európa-szerte alapvető értékeket jelent, amelyeket az emberi jogok európai egyezményének 9. cikke és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 10. cikke egyaránt véd.

3.20. A konverziós gyakorlatok tilalmával szemben általános kritika, hogy az ilyen korlátozások megengedhetetlenül akadályozzák mind az elkövetők, mind a túlélők azon jogát, hogy szabadon gyakorolhassák vallási meggyőződésüket. Az EGSZB elismeri a vallásszabadság szilárd védelmének fontosságát, és megjegyzi, hogy a konverziós gyakorlatok tilalma nem követeli és nem is követelheti meg a hívőktől vagy vallási szervezetektől, hogy megváltoztassák a szexuális irányultsággal, nemi identitással és nemi önkifejezéssel kapcsolatos meggyőződéseiket.

3.21. A vallásszabadság minősített jog; nem lehet hivatkozni rá annak igazolása érdekében, hogy más személyeket szexuális irányultságuk, nemi identitásuk vagy nemi önkifejezésük miatt erőszaknak vagy megkülönböztetésnek vessenek alá. Az EGSZB ezért azt ajánlja, hogy az uniós tilalom ne határozzon meg kivételt azon szereplőkre vonatkozóan, akik vallási meggyőződésük alapján kívánnak konverziós gyakorlatokat folytatni vagy reklámozni.

A konverziós gyakorlatok tilalmához kapcsolódó szankciók

3.22. Azokban a tagállamokban, amelyek már elfogadtak a konverziós gyakorlatokra vonatkozó tilalmat, számos szankció áll rendelkezésre, többek között különböző szabadságvesztés-büntetések és pénzbüntetések. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a hatékonyság biztosítása érdekében a konverziós gyakorlatokra vonatkozó uniós tilalom tartalmazzon megfelelő szankciókat, amelyek tükrözik az elkövetett bűncselekmény súlyosságát.

3.23. Az uniós tilalomnak kötelezniе kell a tagállamokat arra, hogy – adott esetben határokon átnyúló együttműködés keretében – megfelelő mechanizmusokat vezessenek be az esetleges konverziós gyakorlatok nyomon követésére, kivizsgálására és szankcionálására.

3.24. Bizonyos körülmények között helyénvaló lehet, hogy az uniós tilalom elismerjen olyan súlyosbító tényezőket, mint a túlélő életkora és/vagy a bizalmi viszony megléte, amelyek hatással lehetnek a konverziós gyakorlatok folytatásáért vagy azok reklámozásáért alkalmazandó szankció(k)ra.

3.25. Amennyiben a konverziós gyakorlatokra vonatkozó uniós tilalom büntetőjogi eszközökkel valósul meg, helyénvaló lehet olyan polgári jogi, közigazgatási vagy szabályozási szankciókat is beépíteni, mint például a szakmai engedély vagy a szakma gyakorlásához való jog elvesztése vagy felfüggesztése.

Brüsszel, 2026. április 29.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Séamus BOLAND